

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 49 (832).

LÖRDAGEN DEN 6 DECEMBER 1902.

15:DE ARG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN ..... KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... » 8:— IDUNS MODETIEN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ: 17 BRYGGAREGATAN 17. REDAKTIONEN KL. 10—4 EXPEDITIONEN KL. 9—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	---	---

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSON Å VERANDAN PÅ AULESTAD GÅRD.

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSON HEMMA HOS SIG.

ETT APROPOS TILL 70-ÅRS DAGEN.

DEN 8 DECEMBER fyller Björnstjerne Björnson 70 år. Hundratals af världens bästa pennor skriva nu om den sjuttioårige jubilaren. Estetikens och litteraturens målsmän sjunga den store diktarens och idealistens lof. Journalister m. fl. framhålla den modige stridskämpen och vakne reformatorn i förbindelse med den ständigt omtvistade politikern och folkledaren. Jag vill i all anspråkslöshet tala litet om jordbrukaren och hufvudstaden Björnstjerne Björnson.

Det är kanske en öfverraskning för Iduns läsare att höra, att Björnson till allt annat

äfvén är en ifrigt intresserad jordbrukare. Men så är det verkligen. Aulestad gård är hans stolthet. Och det finns heller icke dess motstycke i hela det rika Gudbrandsdalen. Skogen är osköflad och vacker. Jorden står i hög kultur och brukas med tillhjälp af alla de nya uppfinningar i maskin- och redskapsväg, som kunna underlätta arbetet. Byggnaderna — utom den gamla hufvudbyggnaden — äro ombyggda eller nybyggda och väl ombonade för människor och djur. Ingen enda af dalens gårdar kan mäta sig med hans i raskt framåtgående och i tillväxt af odlad jord. I stort sedt är Aulestad alltså en mönstergård, hvad Björnson också önskar göra den till.

Som man lätt kan förstå är odlingsarbetet något som särskildt roar Björnson. Han går gärna och ser på hur stearne sprängas bort eller brytas upp ur marken. Helst tar han då själf i ett tag med, när det gäller att få bukt med en allt för envis och jordbunden koloss. Från hans nyodlingar ha många tusental lass förts bort och störtats ned för en brant, där de nu te sig

som en sannskyldig morän. När sedan en med möda vunnun åkerlott bär frodig skörd, då går Björnson och njuter i medvetandet af att hafva lagt ett nytt stycke odlad mark till Norges land. Han anser det vara en plikt för hvarje jorddrott att på detta sätt öka nationalrikedomen. Att kostnaden för så dyrbara odlingar — helst de ske årligen — blir oerhörd, det bekymrar honom icke.

Ett annat af Björnsons älsklingsarbeten var förr att vid höbärgningen gå i tēten för räfsningen. Han utförde

detta värf med minutiös noggrannhet och stor snabbhet.

Numera inskränker Björnson i regeln sitt personliga gårdsarbete till att med en hand- yxa rödja de skogsstigar han begagnar för sina dagliga promenader. Om en bäck korsar hans väg, lägger han också gärna nödiga öfvergångar. Och ser han en omkullramlad vedtrafve eller oordnad rishög, då lägger han allt omsorgsfullt tillrätta.

Björnson är en ordningsman af extra prima slag. Häraf följer, att han vill se allting, från det största till det minsta, i bästa stånd och väl underhållet. Mycken omtanke har han ägnat åt att få stall och ladugårdar luftiga och ljusa, så att djuren måtte trivas.

Aulestad föder 40—50 goda mjölkkor, 9 hästar, c:a 70 svin. Dessutom en mängd höns i en vacker hönsgård. Vid sina besök där är det Björnson ett särskildt nöje att beskydda de svaga mot de starkares öfvergrepp.

Af alla sina djur älskar han mest hästen Abraham. Honom behandlar han nästan som en människa. Han hedrar och ärar och skonar honom på allt sätt. Också säga Björnsons barn, att de känna sig ytterst förvånade, när de befinna sig i en vagn, som Abraham drar. De skulle finna det naturligare, om »far» läte Abraham sitta i och spände dem för vagnen!

Förr körde Björnson helst själf, körde säkert och väl — och mycket fort. Numera lägger han tömmarna i andras händer. Så har han också gjort beträffande gårdens egentliga skötsel, som han anförtrött åt sin yngste son.

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSON MED FRU I SALONGEN PÅ AULESTAD.

Men gäller det något, som kan bidra till hälsa och trefnad för folk eller få, då tar Björnson lifligt del. Då skall den önskade förbättringen utföras strax — utan uppskof, utan dröjsmål. Den store människovännen vill att alla skola ha det riktigt godt omkring honom. Först då kan han känna sig nöjd och lycklig.

En gång hade hans gamla ladugårdskarl fått en brinnande längtan att se sitt rum måladt i himmelsblått. Och Björnson blef naturligtvis genast ifrig för att denna vackra önskan skulle uppfyllas. Hvem af de två, som var lyckligast, när rummet stod färdigt, lysande blått, det skall jag icke kunna säga!

Nu har han en stor plan att hjälpa både sina och andras torpare och småfolk till att bli själfägare. Det är, menar han, en framtidssak af största betydelse både för folket och landet. »Husmännens» d. v. s. torparnes lott har alltid legat honom varmt om hjärtat. Han har ej heller gifvit sig till freds, förr än han fått nya hus på alla sina torp.

I gamla dagar brukade Björnson om söndagarne gå på besök med hela sin familj till sina husmän. Drängar och jungfrur buro stora korgar med kaffepanna m. m. och det blef glädje dit man kom. Mannen fick rådgöra om sina angelägenheter, visa sina jordlappar och sina kreatur och hustrun fick grädda våfflor till husbondefolket. Ofta läste Björnson då ett eller annat för dem eller talade lärorikt om något ämne.

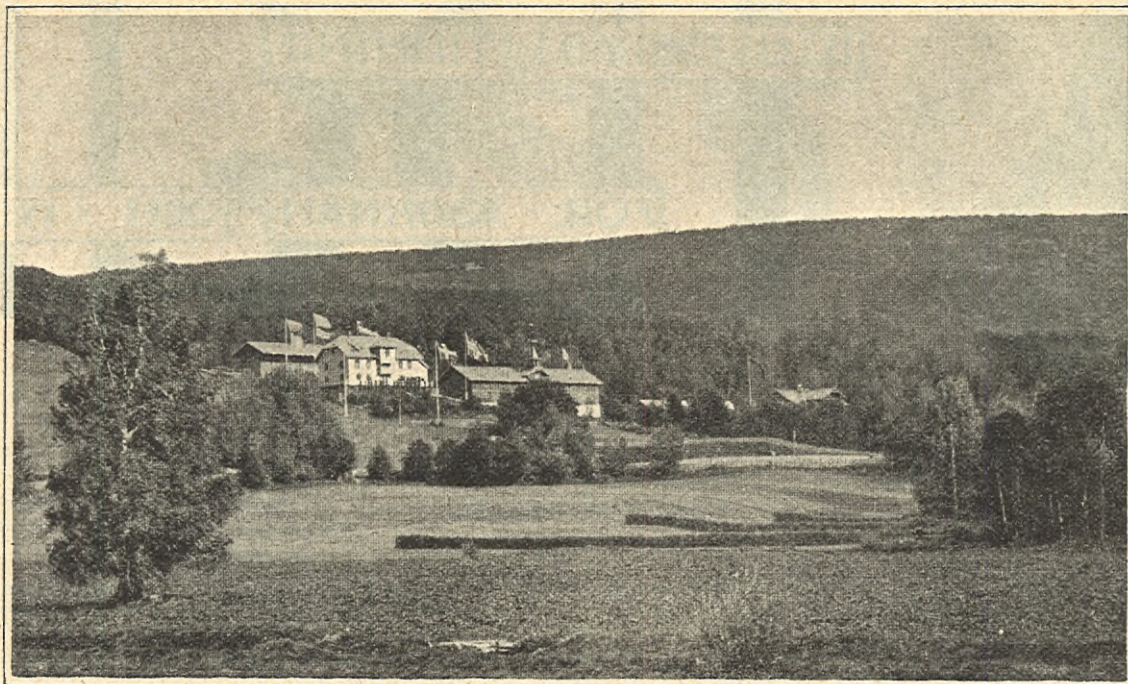
En gammal änka berättade mig, hur kär hennes man hållit Björnson. Han hade under sin sista sjukdom blott haft en enda önskan, — att Björnson måtte hinna hem från utlandet, medan han lefde. På dödsbädden bad han om att bli buren till fönstret för att ännu en gång få se ut öfver dalen bort till Aulestad.

Björnson har en faderlig omvårdnad om sitt folk och betraktas af dem som en halfgud. Jag minns när han en gång blef kallad som skiljedomare till fattigstugan, hur han med en ängels tålmod talade de två ondsinta madamerna till rätta och verkligen till sist lyckades få dem förlikta. Det var en scen på en gång rörande och tragi-komisk.

Han värdjade här liksom oftast annars till det goda i människorna, och det betalar sig med ränta.

I det hela är Björnson en sällsynt älskad man. Hela sommarn strömma vänner ut och in i det obegränsadt gästfria hem, som hans hustru fru Karoline vet att göra angenämt och behagligt för alla. Med flaggor — jag tror hela dussinet — från skilda länder hälsas gästerna välkomna. På de tre hufvudstängerna framför huset vajar norsk, svensk och dansk flagg.

Aulestad i flaggprydnad — högt beläget som det är, med blånande fjäll till alla sidor — gör ett storartadt festligt intryck. Blir man så mottagen med »glädeshyl» af den på altanen församlade talrika familjen och hör

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSONS GÅRD AULESTAD.

Björnsons stora, klockrena stämma öfver ungdomens muntra rop och de klara små barnarösterna — ja, då har man fått en välkomsthälsning så betagande mäktig, att man säkerligen aldrig upplefvat dess like.

Bland det första Björnson skyndar att visa sina gäster är badstället. Han är nämligen en passionerad dyrkare af kalla bad. Härigare kunde naturen heller icke ha tillmötesgått hans önskningar. Utför fjället dansar en ymnig bäck, hoppande från fall till fall ned i den vackraste dalgryta, skyddad för alla vindar och beklädd med löfträd och höga ormbunkar. Från denna fors är vatten afledt till en våldsamt dusch. Under denna »styr» ute i det fria går den blott till åren gamle minst en gång om dagen hela sommarn, när ej väderleken ställer sig absolut hindrande. I den väldiga, uppdämda fjällbassinen har ungdomen den härligaste simplats.

I olikhet med flertalet diktare är Björnson en klockslagsmänniska. Tidigt står han upp och tidigt går han till hvila. Hela dagen är punktligt indelad, och morgonens arbetsro vid skrifbordet får icke störas. På minuten vill han ha måltiderna, och ve kokerskan Karen, om maten ej är färdig! Då ropar han som en domsbasun: »Karen, Karen, vill du ta död på mig med svält?! Hvad ä' du för ett odjur, som vill ta lifvet af mig?!» Man tänker ovillkorligen på professorn i *Geografi och Kärlek* och på d:r Ura i *På Storhove!* Och in kommer maten som skjuten ur en kanon!

Måltiderna äro alltid glada feststunder. Björnson äter med den sunda, ofördärfvade varelsens matlust, helst kanske hvardagskost. Får han blåbärspannkaka, gnuggar han händerna och hojar af glädje. Ett godt rödvin serveras dagligen och vid hvarje festlig anledning en utsökt champagne, hans favoritdryck.

Björnsons hvardagslyne är briljant. Om han någon gång rasar som ett åskväder med blix och dunder och svarta moln, så tar man saken lugnt, ty man vet, att inom kort är han solsken igen, strålande solsken.

Själftva hans grundväsen är sol — allt annat är endast tillfälligt. Han är skapad att lysa öfver onda och goda. Är han någon gång hård och obillig mot någon, då lider han af det ända tills han fått göra det godt igen. Det bjuder hans natur emot att göra det mörkt för en enda varelse i hela vida

världen. Hans största behof i lifvet är att skänka och sprida ljus i så vida kretsar, som det är honom möjligt.

Äfven på materiell ljus vill han ej spara. Han har anlagt elektriskt ljus på sin gård. De stora båg-lamporna lysa milsvi-vidt och minska höstens och vinterns långa mörker öfver hela nejden. Och i husen finnas glödlampor i hvar vrå.

När nu Aulestad på Björnstjerne Björnsons födelsedag den 8:de december kastar sin strålgans ut öfver den vinterklädda dalen med de höga fjäl- len och snön reflek- terar det ljus, som strömmar ut från den

gamla, förvandlade bondegården, det värdiga hemmet för en hugstor ande, då synes det mig vara en bild af Björnsons hela lif, vigdt åt upplysning, skönhet och lycka för alla.

ANN MARGRET HOLMGREN,
f. TERSMEDEN.

LÄNGTAN.

JAG LÄNGTAR till de gamla tempel med hvalfven spända i gotik, där än ett dämpadt eko tonar af drömfylld medeltids mystik.

Där luften är af vällust mättad, så sällsam smekande och ljum, och andas mot dig ren på tröskeln: »Här är ett fridlyst, heligt rum.»

Där höga pelarrader spörja hvarandra till om vishetsrön, och spetsbågfönstrens fina linjer mot höjden sträckas uti bön.

Där bågarne och hvalfven sjunga, och helgonbilder stå och lyss, där aningar och minnen mötas och enas i en syskonkyss.

Ett verksamt skönhetsmedel är det nya toilettpreparatet »Azymolvinaigre» genom dess inverkan på hudåkommor, ekzem, reformar, finnar, hudrodnader, pormaskar, skäggschamp m. m. Mot *hufvudvärk* och dåsigheit är »Azymolvinaigre» ytterst uppriskande och behagligt. I tvättvattnet och vid bad är »Azymolvinaigre» för muskel- och närssystemet samt för huden utomordentligt välgörande. Tillverkas under läkarekontroll vid F. Pauli's fabrik, Stockholm.

Den friskaste och angenämaste är F. Pauli's ELECTA-Eau de Cologne. Prisbelönt London, Wien, Paris, Köpenhamn, Chicago, Stockholm m. fl. har F. Pauli's Electa-Eau de Cologne tillvunnit sig kännarens odelade bifall.

SOMATOSE

Erkändt bästa krathöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek,

Det vore ljuft att där sig gömma
med all sin längtan tyst och blyg
och hviska bönen till Guds moder
på knä uti en altarsmyg.

Att tala få med ömma änglar
och hvad ej mänskor lyssna till,
om kamp till döds mot hårda nornor,
emot hvad stenögd tids gud vill.

Att glömma i en stund af lycka
vårt döda varas jakt och kif
och hoppas, att Messias kommer
och skipar rätt i folkens lif.

Att glömma — att en stund få sömma
i ljus från måladt tempelglas
ett helgondok af tro och fägring
kring bragdens bild, som gått i kras.

HILDUR EKSTRÖM.

I TJÄNARINNEFRÅGAN.

TJÄNARINNEFRÅGAN OCH BARNEN.

MEDE STÖRSTA intresse har jag följt polemiken i denna fråga, men därvid förfäves spanat efter ett moment, som enligt min tanke borde oskiljaktigt höra till densamma, nämligen barnens plats i det nutida hemmet. Det är ju en klar sak att ju mera uppässning hvarje person fordrar, ju tyngre blir arbetet eller ju flere personer behöfves det för att utföra detsamma. För öfrigt är det sällan det stränga arbetet tjänarinnan klagat öfver utan det är i vanliga fall den allt för stora rätt, husbondfolket tar sig öfver hennes person, samt att hon alltid skall »stå på tå» och därför aldrig har en lugn och ledig stund så långt året är. Om man därför började med barnen och förde in deras uppfostran i en annan riktning än den nu brukliga, vore säkert mycket vunnet. En person, som från barndomen blifvit hällen till att sköta sig själf, lägger inte gärna på andra sina särskilda småsysslor utan tvingande nödvändighet — eller möjligen därför, att han eller hon inbillar sig att det är *fint* att vara ett föremål för andras omsorger, då man godt kunde reda sig själf.

Om barnet, gossen eller flickan — hur fin familjen är eller anses vara — vandes att från den stund det tar sina första stapplande steg sätta undan sina små skor på bestämd plats, hämta en näsduk åt sig ur sin egen låda o. dyl., så vore redan grunden lagd för barnet att känna arbetets ära och den tillfredsställelse, som alltid följer, då man verkligen gör något nyttigt, en känsla, som är vida skild från skrytet öfver inbillade bragder.

När barnet blir något äldre, borde det själf få lägga ned sin tvätt samt efterse, hvad som fattas å densamma, samt vid ombyte själf framtaga de rena kläderna. Vid fyra års ålder kan flickan redan ganska bra handtera nålen, när det gäller att sy dockkläder, hvarför bör hon då ej kunna använda sin färdighet för att å egna persedlar ersätta bristande knappar m. m. Den invändningen kan nu göras att pojkar slita mest och att det tar mera tid att lära de små, än att själf utföra arbetet. Nå, så låt då pojken också lära sig detta från sin tidigaste barndom, då han ju alltid vill uträtta något och ännu ej af mera örsigkomna gossar fått lära, att sådant ar-

bete »passar inte för en karl» — låt honom få den glada förvissningen att ha' gjort nytta, äfven om hans hela dagsarbete inskränkt sig till att sy i en knapp. Visst får man använda både tid, möda och tålmod, när man lär de små att arbeta, men denna möda lönar sig mångfaldt genom den reda, man därigenom vinner i huset.

Att inöfva barnen till dessa små förrättningar, därtill är nog ingen tjänare, utan just *mor* själf rätta personen. Nu kan väl en och annan ung moder med förtrytelse tänka: »Det gör jag aldrig; när jag gifte mig, var det visst inte för att få bli barnficka!» Ja, hvem har väl sagt att dessa små öfningar skola taga hela dagen i anspråk; det kan vara nog för de små och kanske i många fall ovanligt nog att få rå om sin lilla mamma en timme hvar eftermiddag. Kan man se en vackrare tafsla än just modern med de minsta barnen i fullt ifrigt arbete? Då blefve ju tid för modern att på ett mera klart sätt än den oerfarna, unga flicka, som eljes möjligen fått deras vård sig anförtrodd, besvara några af deras tusentals frågor. Hvad kan väl vara viktigare i ett hem än barnens uppfostran? Kan något vara kärare än att fostra egna barn?

Sommartiden, då lackerade skodon kunna begagnas både ute och inne har man ju ej så särdeles mycket arbete med skoborstning; men vintertiden är ju detta arbete oundvikligt. Lärde sig redan den *lille* gossen att själf hålla sina skor snygga, behöfdes verkligen ej så många förmaningar att akta sig för vattenpussarna. Arbetsstugornas undervisning gör just i detta fall stor nytta i tusentals hem.

Att bädda *en* säng är ej synnerligen påkostande, men är det en tio, tolf sängar, som skola bäddas och det skall gå fort, nog hinner man då bli varm i kläderna. Om små och stora syskon hjälpas åt i barnkammaren, så är den saken snart undanstökad.

Flickans hår är kanske både långt och tjockt, samt därför alltför svårt att reda på egen hand. Att hon då under barndomen behöfver hjälp, detta utgör väl då ingen ursäkt för att 18—20-åringar skola bestås med kammarjungfu?

Äro hängarne i tamburen så högt anbragta, att barnen omöjligen kunna ordentligt hänga upp sina plagg själfva, så är det väl den enklaste sak i världen att sätta upp en och annan krok lagom högt för de smås behof, detta är för resten en sak, som redan påpekats i Iduns spalter.

Lärde sig så de små från början att sköta sin egen lilla person, så tror jag nog, att i deras ögon den blefve »bättre folk» som skötte sig bäst och den »sämre folk», som brast i plikt-känsla på ett eller annat sätt, som ej blygdes för att betunga andra med arbeten, som faktiskt äro hans egna. Då skulle de ej längre förakta arbetet — och dem, som arbeta. Vore det så stäldt i ett hem, icke förlorade någon dess medlem därpå och ej blefve hemkänslan mindre för det. Finge så tjänarne klara besked på, hvad man väntar af dem och att dit ej alls hör att »stå på tå», så blefve arbetet dragligt, fristunder möjliga och aktningen för husbondfolket större och ej mindre.

Telefonerar man till speceriaffären, sändes därifrån gärna upp i köket allt, som kan levereras; så gör slaktaren, trädgårdsmästaren m. fl. Mjölkgumman kommer gärna från landet hvarje morgon med sin bestämda kvantitet mjölk hellre, än att mot half betalning lämna den till mejerierna. Tvätten lämnas möjligen och kommer hem manglad, stryker-

**Nyttiga Julklappar
för Barnen!**
OBS! Julexpositionen
af
BARNKLÄDER
hos
M. Bendix
16 Regeringsgatan & Sturegatan 5.

skan sköter stärksakerna. Bagaren kör i större städer hvarje morgon genom gatorna med färskt bröd och då är det ej svårt att förse sig med förråd för dagen.

Är det så stäldt — ja, då finnes ännu ganska mycket att göra, men ej mer än att allt kan gå lugnt och stilla i allmänhet. Då är det möjligt att såväl husmodern som biträdet (bildadt eller obildadt = med eller utan pretentioner?) kan få någon hvilostund på dagen, men nöjena — ja, de kunna utan saknad uteslutas ur ett hemtrefligt ordnadt familjelif. Naturligtvis behöfver man ej neka sig umgänge med sympatiska personer. Man behöfver blott ej göra sig alltför mycket besvär.

G. F.

»JUNGFRUR» ELLER »BILDADE FLICKOR»?

I MÅNGT och mycket måste jag instämma med »Gammal mor» i n:r 40. Att tjänarinnefrågan är en brännande sådan, är väl något, som ingen kan förneka. Tjänaren känner sin makt. Makt är en sak, som ofta missbrukas, och ej minst, då den är i sådana händer, som ej hafva några förutsättningar för att kunna använda den. Därför ock dessa pockande, uppstudsiga tjänare, hvilka fordra mera förströelse och mera i klädväg än hvad matmödrarna själfva mången gång kunna åstadkomma åt sig. Af »Gammal mors» uppsats framgår, att hon tillhör de i ekonomiskt hänseende lyckligt lottade och äfven, att hon är en stadsbo. För min enskilda del tror jag ej, att tjänarefrågan någonsin behöfde blifva så svår för sådana, som hafva medel att kunna tillfredsställa löneanspråken, — men för alla andra!

Om vi t. ex. tänka på en extra lärare, en komminister, en stationsbokhållare o. s. v. Alla dessa tillhöra ju den bildade klassen, och i de två förstnämnda fallen hafva ju ganska dyrbara studier måst föregå befattningarna, men hur ställa sig lönerna? Det är en sak, som kunde behöfva påpekas i Iduns spalter, fast det väl ej lände till någon nytta.

Nåväl, i de flesta fall hafva väl matmödrarna i dessa hem varit bildade flickor och många t. o. m. adelsfröknar. Emellertid har nu husfadern en inkomst på omkring kr. 1800, mången gång mindre, och detta skall räcka till skatten, hyran (komministrarna hafva sin husröta, som fullt motsvarar hyran i de andra fall, fast det i allmänhet ej är känt, att de få bekosta den själfva) ved, lyse, mat och kläder, uppfostran åt barnen och så till slut det oundvikliga — jungfrun. I många fall är det ju rent af omöjligt att vara utan en sådan.

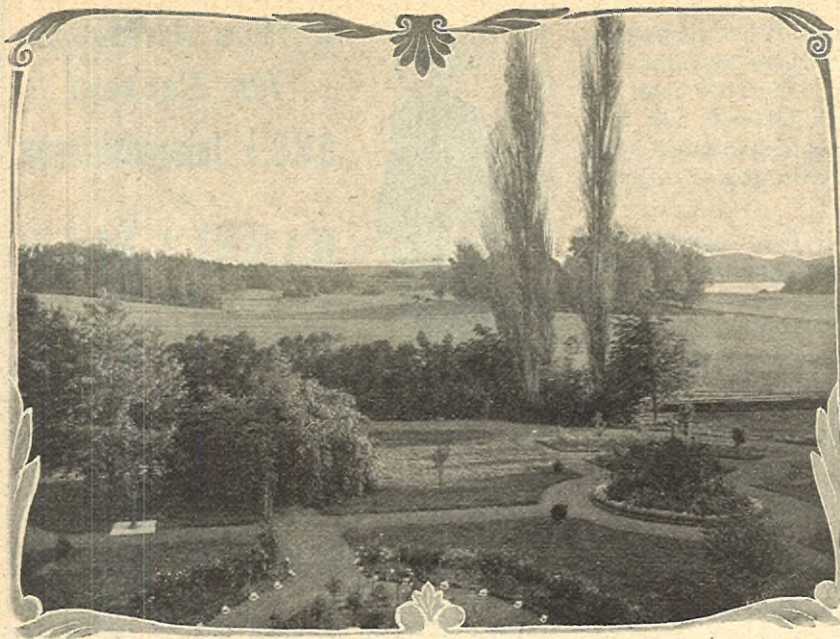
På landet är det nästan värre, ty där är det långt efter vatten, ved o. d. och obekväma bostäder. I de flesta fall finns det väl ock små barn, kanske flere stycken. Att då få lönen att räcka till, vållar både arbete och bekymmer. För sådana blir tjänarefrågan

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarne.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

UTSIKT ÖFVER TRÄDGÅRDEN PÅ SCHEDEVI.

verkligen »brännande». I andra fall, då ej den ekonomiska sidan af saken ställer sig så, utan man kan tänka på att höja lönerna till en 300, kanske mera, (1800—400 bara, lönen då beräknad endast till 200 och vivret till 200, talar för sig själf) tycker jag, som förut sagdt, ej att frågan skulle ställa sig så, om matmödrarna själfva litet mera bemöda sig om sina tjänare. »Gammal mor» vill ju hafva en så stor omstörtning, hvarför ej börja med en mindre, som ju dock så småningom kan bana väg till en större? Ville »Gammal mor» själf låta sin dotter komma ut under sådana förhållanden, som de af henne skildrade? Jag tycker som hon, att det vore ett väl så hedrande kall som både telefon- och butikfrökarnas. I många fall hafva de väl dock sina hem, hvori de bo och hafva skydd.

Man tänke sig nu en ung, bildad flicka komma till en främmande stad, där hon inga bekanta har. Hon mottages och behandlas affärslikt i hemmet, hon kommit till — hon skall ju inga anspråk ha att få vara i familjen. Hur skall hon få passande bekanta? Hur lätt kan ej en sådan flicka hängifva sig åt bekanta och nöjen, som fördärfva henne! Hvem skall skydda, varna och se efter henne? En 20-åring t. ex. har i allmänhet kanske ej så stadgad karaktär.

Nej, »Gammal mor»! skola bildade flickor komma bort på så sätt, så skola de också njuta hemmets hägn. I mitt tycke är — förlåt — »Gammal mor» allt för själfvisk. De s. k. bildade flickorna äro, efter hvad jag erfarit ej bättre att handskas med än tjänarne, så äfven de behöfva nog i mycket uppfostras. Jag har aldrig haft så mycket obehag af min jungfru, som jag haft af de bildade flickor jag haft i mitt hem, dels inackorderade, dels

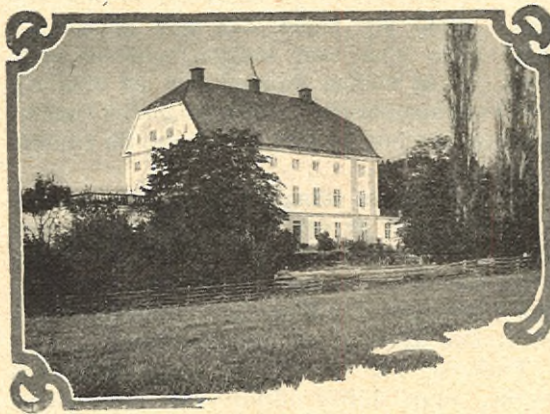

SCHEDEVI: STORA SALONGEN.

som »hjälpreda». Om matmodern själf lägger band på sig, ej behandlar jungfrun som en varelse långt under sig, ber i stället för befaller, för öfrigt är rättvis och försöker ställa det så trefligt hon kan för jungfrun, tror jag ej jungfrurna heller blifva så svåra, och är det en flicka med någon karaktär, så vet hon ock sin plats, och man behöfver alls ej förlora hvarken respekt eller auktoritet. Blifva husmödrarna sådana, blir det lättare för dem sedan en gång att få bildade flickor, ty då tror jag mer på möjligheten af en sådan omstörtning.

Om husmodern ville behandla den bildade flickan så som hon skulle önska andra behandla hennes egen dotter, då kunde det ju gå utmärkt.

HUSMOR.

SCHEDEVI.

ETT ÖSTGÖTAGODS.

I EN AF Östergötlands bördigaste och mest natursköna trakter, fyra mil söder om Linköping och i Tjärstads socken, är säteriet Schedevi beläget på en landtunga mellan sjöarne Åsunden och Emmern, hvilka förenas medels en genom Schedevi park gående kanal. — Schedevi, som nu innehafves af godsägaren Esbjörn Pontin och hans maka, född Wetterström, är rikt på minnen från flydda tider och i synnerhet från Dackefejdens äfventyrliga kampdagar, då en strid utkämpades på den med parken numera sammanhängande »Dödsön».

Schedevis historia går långt tillbaka i tiden.

Redan i slutet af 1200-talet omnämnes »Skyedwy i Kind», då det pantsattes af Magnus Gerason till Strengnäs-biskopen Anund, för låntagne 140 mark söderm. mynt. I medio af 1300-talet, eller närmare bestämdt d. 22 sept. 1345, testamenterade Östgötalagmannen Kanutus Jonsson jänste sin hustru fru Katherine Bengtsdotter »Skedwy i Kind» till inrättande af ett prebende vid Linköpings domkyrka och 45 år senare eller år 1390 afyttrades det af kantorn i Lin-

SCHEDEVI: LILLA SALONGEN.

köping Niklas Ulfsson till riddaren Thyrdel Haraldsson. Ägare af Schedevi blef i slutet af 1500-talet marskalken Kristofer von Scheiding, af hvilkens söner landshöfdingen Karl. v. S., ståthållaren Holger, riksrådet Filip och ståthållaren Otto skrefvo sig till Skedevid. År 1636 tillhörde egendomen ståthållaren Holger v. Scheidings änka, Kerstin Natt och dag, och bestod då med underlydande af 26 hemman. Därefter öfvergick den genom köp först till en Gripenwald och sedan till en frih. Lindehjelm.

I början af 1700-talet ägdes Schedevi af kungliga rådet, grefve Jakob Spens och öfvergick efter hans änkas död till mågen, riksrådet greve Anton Wrangel, gift med Anna Sofia Spens. Under tidernas lopp bytte Schedevi flere gånger ägare, dels genom arf och giftermål, dels genom köp. Så ägdes det af riksrådet, grefve Melker Falkenberg, i slutet af 1700-talet och såldes af hans son, öfverstekammarjunkaren, grefve Henrik Falkenberg, till ryttmästaren, grefve Klas Engelcrantz, hvilken i sin tur öfverlät detsamma till prosten Isr. G. Wännman, som sedermera återköpte det. Friherre Aug. v. Frisendorff förvärfvade sig genom köp egendomen år 1820. Den har därefter tillhört flere ägare och öfvergick år 1853 till fältkamreren S. J. Bergman, som då köpte egendomen för en summa af 112,333 $\frac{1}{3}$ rdr. Öfvergick sedan genom giftermål till Kapten Wilh. Pontin, den nuvarande ägarens fader. — Det nuvarande corps de logiet, som uppbyggdes åren 1769-1781, utgöres af ett 3-vånings stenhus och undergick år 1900 en genomgående restaurering. En mängd af antikviteter finnas, och märkas särskildt ett flertal värdefulla kopparstick och ostindiska glas-målningar.

Bland de bilder från det minnesrika godset vi äro i tillfälle att meddela i Iduns dagsnummer, är äfven en grupp bild af familjemedlemmarna, nämligen godsägaren Esbjörn Pontin och hans maka samt deras son, musikdirektör Nils Pontin och dottern, Naima, gift med underlöjtnanten vid Kgl. kustartilleriet, Gunnar Nordbeck.

— DT.

KAMRATEN, illustrerad tidning för Sveriges ungdom, är Nordens förnämsta och mest omtyckta ungdomsblad och kostar för helt år endast 3 kr.

FAMILJEN Å SCHEDEVI SAMLAD I STORA SALONGEN.

KLÄDLOGEVISITER UNDER EN-TREEAKTERNA.

V.
SVENSKA TEATERN.

DÅ VI FÖRSFORT, att de af oss under föregående säsong företagna klädlogebesöken väckt lifligt intresse, inbjuda vi i dag teatervännerna till en liten rond genom några af »Svenskans» artistloger. Vi börja då hos

AUGUST LINDBERG.

August Lindberg och ha turen att träffa honom i Hamlets välkända kostym.

Lindbergs Hamlet tillhör hans »standard works» och han ger i denna roll för hvarje gång något nytt, något oväntadt. Ni återfinner aldrig samma gest på samma ställe. Han är ej en automat, utan en människa. Han talar och låter gester följa inspirationen, gifvande en del af sig själf och föraktande den stora hopens omdömen.

LOUISE FAHLMAN.

Sådan är han som artist, så ock som människa. Men det är ej enbart som skådespelare, utan jämväl som recitator han skapat sig ett vida känt namn. Hvem erinrar sig ej hans uppläsningar af »Stormen» och »Faust», och när han nu inom kort skall recitera »Per Gynt», kommer han helt visst att med fram-

GERDA LUNDEQUIST.

förandet af detta Ibsens idédrama lägga en ny lager till den redan vunna.

Från August Lindbergs loge gå vi och knacka på dörren bredvid, hvarvid ett vän-

LINA SANDELL.

ligt och gladt »stig in» ropas innanför af en sonor stämma. Där sitter fru Louise Fahlman som »Nihilisten». Presentation — och så fort fram med kameran! Fru F. äger många betingelser, som bidragit till hennes stora

OSCAR BÄCKSTRÖM.

framgångar på scenen. En silfverklar, härlig stämma, en betagande apparition och intelligent uppfattning jämte stor samvetsgrannhet i arbetet. Det ligger alltid något tjusande öfver hela hennes uppträdande. Fru Fahlman, som i många år tillhört Dramatiska teatern och där haft sin repertoar gifven, kommer troligen mera till sin rätt vid Svenska teatern, där hon får göra en mängd nya roller, af hvilka några blifva nya segrar.

I främsta ledet bland svenska skådespelerskor stå för närvarande fröken Gerda Lundequist och

GUSTAF RANFT.

fru Lina Sandell. Den förras själsfina och tekniskt fullödiga Tora Parsberg och den senares humoristiska biskopinna i samma Björnsonska pjäs äro ett par prestationer af så kultiverad scenkonst, att de stå fulländningen mycket nära.

Hr Oscar Bäckström är gemytligheten själf. När vi gjorde vår entré i hans klädloge, satt han och lade en liten patience i ensamheten. Vi framförde vårt ärende, hvilket han upptog med den humoristiska själfbehärskning, som

OSCAR BYSTRÖM.

han är mästare i och bad oss »komma igen i morgon», då patienten gått ut.

Naturligtvis underordnade vi oss hans vilja och knäppte honom påföljande dag midt upp i hans rolläsning. Ja, ni kan själfva se, hur flitig han är! Han är otvifvelaktigt en af våra bästa komiska karaktärsskådespelare för

närvarande, som bara behöver göra sin entré på scenen för att mötas af salongens hjärtliga skratt. Lika rolig som hr Bäckström är på teaterliljorna, lika sympatisk är han i privatlivet.

Herrar Gustaf Ranft, Oscar Byström och Axelsson äro alla tre goda krafter för Svenska teatern.

Herr Ranft sitter som den gamle förälskade generalen uti »Charleys tant» och ordnar

KONSTANTIN AXELSSON.

sin halsduk för att riktigt tjusa till den älskvärda tanten och Byström är återgifven som lord Bobberlys vän i samma pjäs.

Hr Gösta Hillberg, hvars talang gjorde sig bra gällande som den unge odågan i H. V. Esmonds lustspel »I ungdomens vår», är en af direktör Ranfts yngre, mera lofvande skådespelare. Redan för ett par år sedan fäste han uppmärksamheten vid sig i flere roller, däribland som Elias i »Over Evne» och som Erik i »Folkungasagan». Sedan dess har han varit ute i landsorten med sin fader och pröfvat sina krafter i flere stora uppgifter.

GÖSTA HILLBERG.

Fru Lydia Molander, som efter sin makes, den framstående regissören Harald Molanders bortgång åter beträtt scenen, är en skådespelerska med rutin, skarp blick och klar intelligens. Också har hon bakom sig en lång, af framgångar markerad konstnärsvana från ett antal teaterår i den finska hufvudstaden.

Polonius, Ofelias fader, uti »Hamlet» är nog en af de mera pröfvande uppgifter en skådespelare kan få att tolka. Herr John

LYDIA MOLANDER.

Riego lyckades dock därmed och skapade en på samma gång rolig och präktig typ. Denne skådespelare har under den korta tid han vistats i Stockholm redan så spelat sig in i teatervännernas hjärtan, att det alltid är med

JOHN RIEGO.

sann tillfredsställelse man ser hans namn på affischen.

Hr Carl Barcklind som Laertes i samma pjäs var äfven rätt mycket till sin fördel. Han är en synnerligen användbar artist och

CARL BARCKLIND.

med en mindre vanlig mångsidig talang. Hans Florian i »Solstrålen» och Öfverste Lenox uti »Nihilisten», två så vidt skilda uppgifter, äro exempel härpå.

Hr B. har i flere år tillhört Svenska teatern i Helsingfors, där han äfven rönt mycket erkännande såväl af kritik som publik.

C. D—G.

EN MODER OCH EN FADER.

FORTS. O. SLUT FR. FÖREG. N:R.

»SÖTA SVEN, jag köpte inget spänne för den där femtioöringen du gaf mig, ty det fanns ett mycket vackrare till sjuttiofem öre,» sade Hilma, en fjorton års flicka.

»Nå, än se'n?» undrade Arvid.

»Än se'n?» upprepade flickan. »Sven förstår nog, han.»

»Nåja, känn efter om jag har några slantar i fickan,» sade Sven.

Hilma sökte och fann. Det tycktes vara en öfvad sport, som roade Sven.

»Du är då den snällaste bror i världen,» sade därpå Hilma och kastade sig om hans hals.

»Sven är så svag för Hilma och skämmer alldeles bort henne,» sade styfmodern.

»Ja, här vet man inte minsta skillnad på hel- och halvesyskon,» sade fadern själfbelåtet till fru Örn.

En stund senare kom Mary hem.

Hon såg vissnad och blek ut för att inte vara mera än tjuguatta år, tänkte fru Örn, samt gaf ett melankoliskt intryck af en, hvars ungdomsglädje tryckts ned och som saknade mod och själf tillit. Därpå vandrade fru Örn's ögon till den vuxna af halvesystrarna, hon syntes däremot inte sakna hvarken det ena eller det andra. Hon såg helt käck, glad och utmanande ut.

»Mary sjöng så bra som barn,» anmärkte fru Örn fram på kvällen.

»Hon sjunger och kvintilerar litet smått nu också,» sade fadern.

»Men hon är så njugg om sina talanger,» anmärkte Arvid. »Hon tycker sig sakna skola.»

Marys blick blef hvass och hon vände sig från halfbrodern. »Ja, som jag aldrig tagit några lektioner, känner jag mig besvärad af att sjunga för främmande.»

»Nå hvad skref Ernst? Du hade ju bref i morse?» frågade fadern.

»Han upprepade sitt föregående förslag,» svarade Mary.

»Sådana dumheter,» sade fadern. »Ernst ifrå för att Mary skall resa ut till honom,» vände han sig till fru Örn. »Min pojke släppte jag af till Amerika, efter som han så ville, men min flicka släpper jag visst inte dit.»

»Jo, pappa,» Mary talade med lugn bestämdhet. »Jag hade alls inte uppgifvit planen, fast

Fördelaktig lifförsäkring för kvinnor.

Lifförsäkrings-Aktiebolaget
De Förenade.

Stockholm.

Stiftadt af bolagen *Skandia, Svea, Thule, Victoria* och *Skåne.*

Lifförsäkring utan läkareundersökning!

Delaktighet i bolagets öfverskott!

Premiebefrielse vid oförmåga till arbete!

Särskilda dödlighetstabeller äro upprättade för kvinnor, hvarigenom premierna kunnat sättas lägre än för män.

Formulär till ansökningshandlingar jämte prospekt tillhandahållas af agenter och ombud samt efter rekvisitör från denna tidnings expedition.

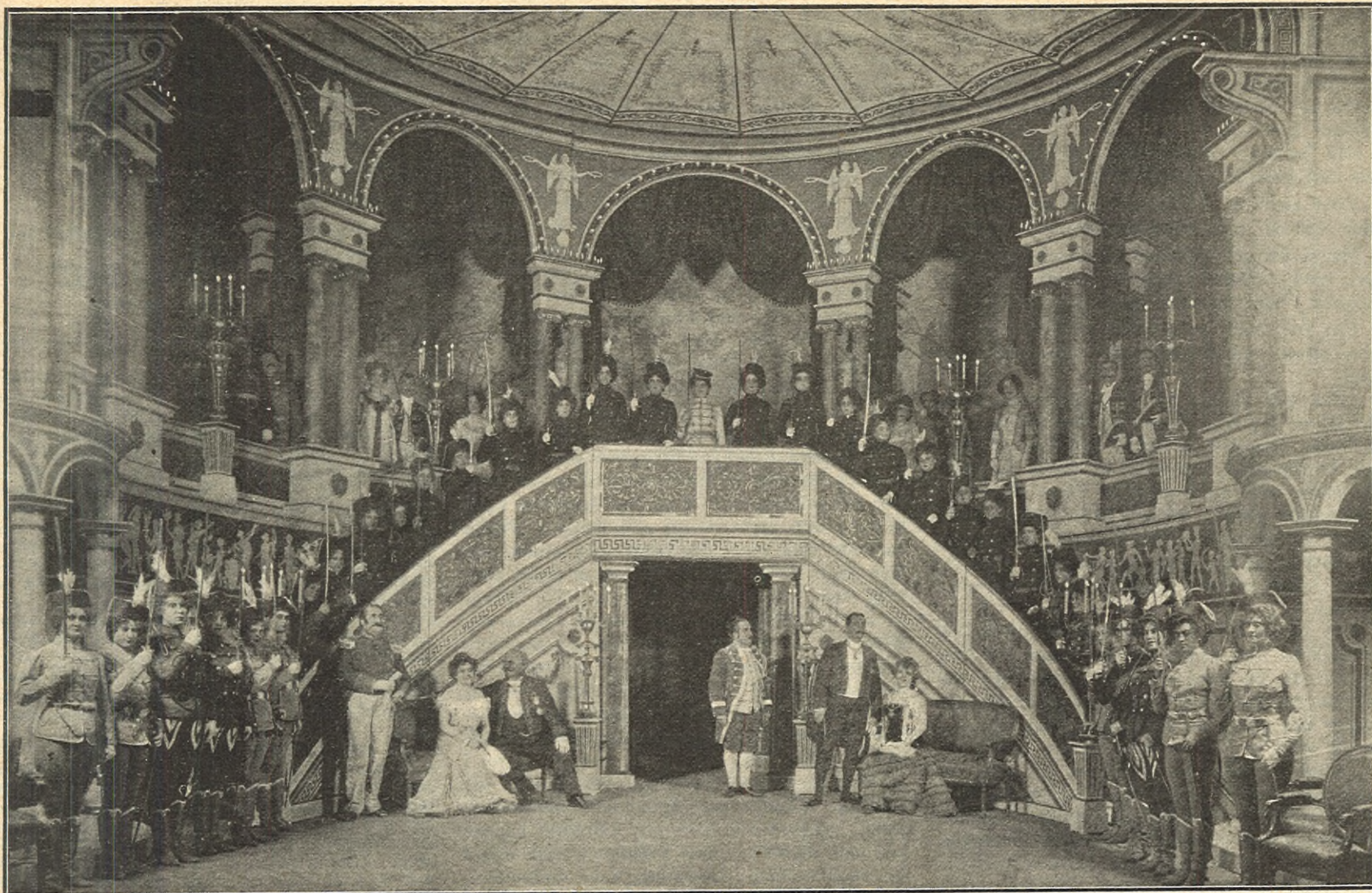
Eva Hellman & C:o Hushållsskola
* Matsalar & Café * Drottninggatan 68 *

Rek. för bättre flickor som önska omsorgsfull undervisning i matlagning, finbakning och desserter. Kurs å 3 månader. Prospekt och upplysningar fritt. Matsalar med godt och rikligt bord.

Damrum. I Caféet frukost, supé- och kaffeservering. Tårter, bakelser, kaffebröd af egen tillverkning serveras och säljas.

UR OPERETTEN »WIENERBLOD» PÅ VASATEATERN. ANDRA AKTENS STORA SLUTSCEN MED DEN MYCKET OMTALADE STÅTLIGA TRAPPDEKORATIONEN. A. RYDIN FOTO.

August Strindbergs nya bok: »Fagervik och Skamsund» (C. o. E. Gernandts förlag) har bragt vännerna af hans geniala, om än ofta bisarra författarskap en angenäm öfverraskning genom den friska fläkt från tidigare skeden af hans diktning, som med betagande makt susar igenom så många af dess sidor. Såväl i den inledande berättelsen »En barnsaga» som i den därpå följande dikteykeln »Trefaldighetsnatten» möta vi åter i oförminskad styrka den mäterlige skildrare af vår skärgårds natur och lif, som vi bevara i troget och tacksamt minne från »Hemsöborna» m. fl. tidigare arbeten. Vål är det sant, att ännu en gång en pust af inferno-ärens förkvävande samum med dess hemska ökenstämning reser sig ur de därpå följande »Karantänmästarens berättelser», men inför den oförlitliga Mälaridyllen i »Stadsresan» lägger den sig åter till ro, och genom tonsvallet i den gamle klockarens Beethovensonat skimrar som en förklarings stråle från själfva »de drömmares gyllene ålder».

En öfverraskning för många innebär nog också Gustaf af Geijerstams bonderoman: »Nils Tufvesson och hans moder» (C. o. E. Gernandts förlag) — ehuru här i en närmast motsatt riktning till den nyss omnämda. Vi kunna utmärkt väl förstå, huru det motiv, som den framstående författaren denna gång valt till litterär gestaltning, måste erbjuda en nästan fascinerande lockelse för en diktare af Geijerstams hela anläggning, och ingen skall heller

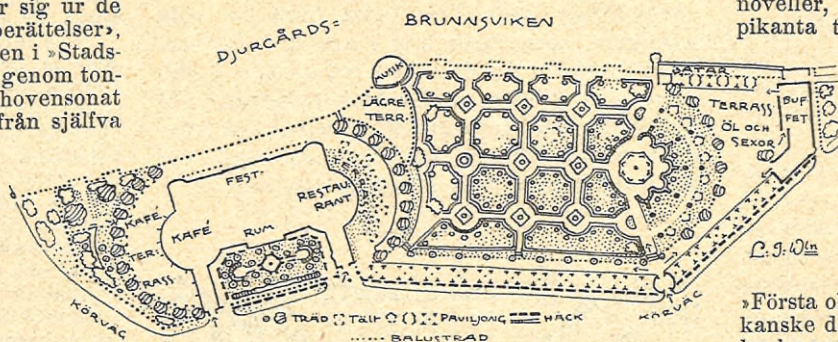
förneka att han med sedvanligt psykologiskt mästernskap skilts från sin uppgift. Men öfver de människosjälens afgrunder, i hvilka denna brottmåls historia »ur lifvet» låter oss blicka ned, hvilat verkligen ett sådant fasans förfärande mörker, att endast de modigaste skola befinnas villiga att stiga fram till deras rand. Och manne det ens är ett mod att eftersträfv? Vi tro det icke, och visst är, att någon popularitet, jämförlig med den som kommit författarens öfriga senaste arbeten till del, kan »Nils Tufvesson och hans moder» svårigen vinna.

Ett par böcker för julbordet däremot, för högt-

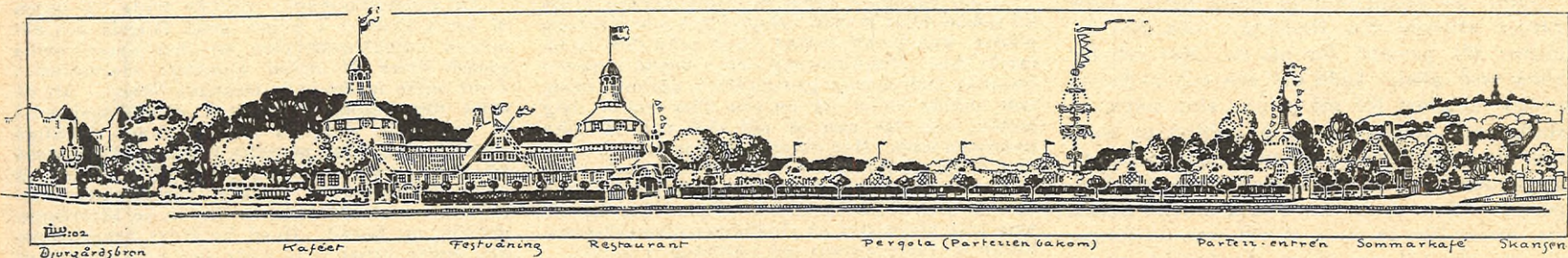
läsning i familjekretsen äro de som bära tvänne andra af vår unga berättarkonsts bästa namn: Per Hallströms »Döda fallet» och Axel Lundegårds »Känslans rätt» (Alb. Bonniers förlag). Det ligger ett strålande skimmer af äkta äfventyrsstämning öfver Hallströms skildring af Vild-Hussens framfärd och tragiska undergång i Gedungsens vattenhvirflar. Och det vemodiga kärleksöde, som Lundegård med något af pastellens mjuka och diskreta färggiffning tecknar oss i »Känslans rätt», skall säkerligen komma många hjärtan att värmas af medkänslans ej mindre heliga flamma.

Daniel Fallström möter, utom med sin ofvan omnämnda diktsamling, desslikes med ett band noveller, på Alb. Bonniers förlag. Redan den pikanta titeln: »Man och hustru emellan» verkar lockande, och en närmare bekantskap med innehållet skall snart öfvertyga läsaren, att den populära skalden — något som Iduns vännar för öfrigt godt kände till förut — äfven som prosaist intar en rangställning bland våra författare. Vi veta icke hvilken af de än skälmskt graciösa, än nobelt känsliga, än allvarligt manande små lifsbilderna vi skola ge främsta priset: om åt »En underlig julhistoria», eller

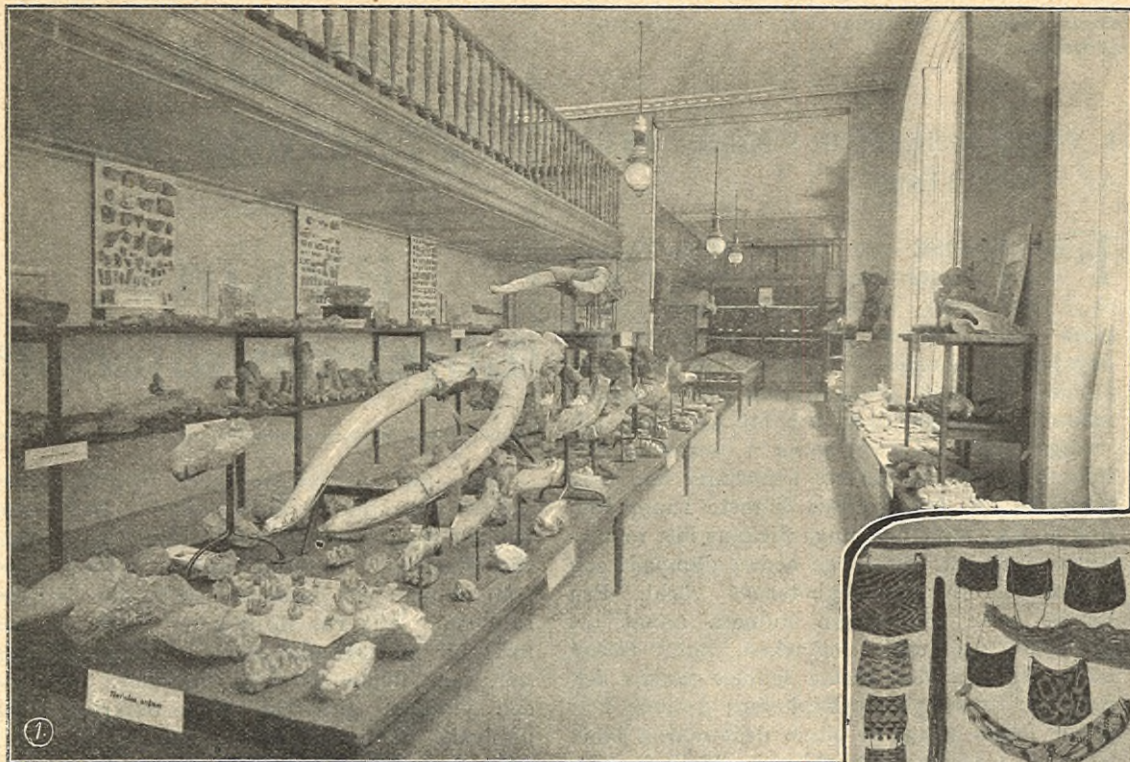
»Första oktober» eller »Grefvinnan Zoe» eller... jo, kanske dock åt »Grefvinnan Zoe», historien om den kyska unga jungfrumakan, som inför den sargande konflikten mellan hjärtekraft och plikt-känsla valde dödsprångets hugg öfver den olösliga ödesknuten och »som en ung valkyria gick hän till gudarna».

PLAN ÖFVER DE NYA ANLÄGGNINGARNA Å KAPTENSUDDEN.

ARKITEKTEN L. WAHLMANS RITNINGAR TILL KAPTENSUDDENS OMDANING.

båda ynglingarne 1868 beskref i afhandlingen »Bidrag till kännedom om 'Gotska Sandön'».

Under Uppsalatiden blef zoologien på allvar hans fack, och han kom då att tillhöra den grupp af unge vetenskapsmän, som Adolf Nordenskiöld samlade omkring sig som medhjälpare vid de då pågående arktiska forskningsfärderna. Efter att ytterligare under åren 1875—76 ha gjort ett par ishafsfärder i vetenskapligt syfte, blef det Stuxberg förunnadt att med Nordenskiöld få deltaga i den världsberömda Vegafärden, som blef den största geografiska forskningsresa svenske män hittills utfört. Resultaten af denna expedition har han nedlagt bland annat i ett par afhandlingar »Vegaexpeditionens vetenskapliga iakttagelser».

Annie Quidings nya roman: »Ett främmande namn» (Hugo Gebers förlag) förflyttar oss hän till det nutida Hellas' klassiska mark och ger som väsentlighet en med utsökt finhet skildrad kärleksepisod mellan en ung svensk konstnärinna och en grekisk lärd och patriot. Genom författarinnans egenartade förmåga att från den skenbart trånga vinkeln öppna vida perspektiv växer emellertid detta motiv ut till en glödande försvars- och upprätelseakt för hela det misskända grekiska folket och en hänförd lofhymn till fosterlandskärleken i alla folks hjärtan. Likt allt hvad som går ur Annie Quidings penna är således äfven denna bok full af tankeväckande stoff, men på samma gång så »rolig» och lättläst, som man gärna kan begära af den bästa förströelseläsning.

En kvinnlig debut af intresse föreligger i fru Gabrielle Ringertz' berättelse »Virgines» (A. B. Ljus' förlag). Inom den periodiska pressen har ju förf. redan förut gjort sig namn som en god stilist, men »Virgines» är hennes första verk af större omfattning. Det är en den unga jungfrusjärens roman, gifven med en genomskinlig, ibland nästan till överklighet förtunnad skärhet, af ett visst svärmskt intagande behag.

Till sist hinna vi för dagen endast i största korthet omnämna Mathilda Mallings underhållande roman från svensk-amerikanskt nybyggjarlif i

FRÅN SVENSKA CHACOCORDILLER-EXPEDITIONENS PÅGÅENDE UTSTÄLLNING I STOCKHOLM. 1. FRIH. E. NORDENSKIÖLDS ZOOLOGISKA SAMLINGAR. 2. GREFVE E. VON ROSENS ETNOGRAFISKA SAMLINGAR. A. BLOMBERG FOTO.

adertonde seklet »Dag-gryning» — en fullgod upprättelse efter fjol-årets mindre vederhäftiga julbok — Henning von Melsteds »Kärleksresan» — som med all sin talang genom grofva smaklösheter stänger sig själf ute från de sofrade familjebiblioteken — Algot Ruhes »Svaga herrar» — en serie delvis nog så spirituella, men ännu mer spirituösa guldkrogskåserier — och Hjalmar Wallanders »Stulet på en hvardagshistoria», som röjer en naturlig, ehuru ännu mycket omogvad begåfning.

J. N—G.

ANTON STUXBERG.

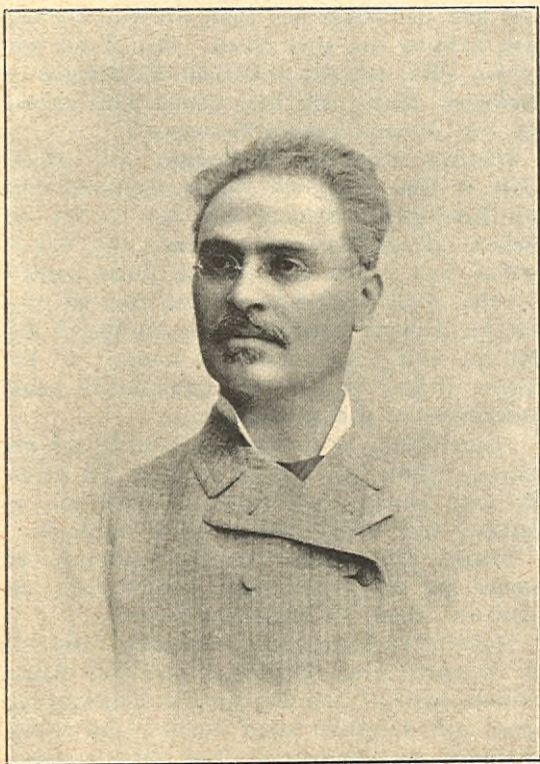
SISTLIDNE SÖNDAG afled helt plötsligt i Göteborg en af vårt lands, inom den zoologiska vetenskapen mera bemärkte män, filosofie doktor Anton Julius Stuxberg, i sin kraftigaste ålder.

Gotlänning till börden, blef han, tjuugårig, student i Uppsala och promoverade sex år senare eller 1875 till filosofie doktor.

Lusten för naturvetenskapliga studier låg honom i blodet redan under gossåren. Särskildt botanik och zoologi intresserade honom i hög grad, och vandringenslysten som han redan då var, gjorde han i sällskap med sin vän och studiekamrat, numera svensk-amerikanske professorn G. Eisen, sina första upp-täckarfärder till den Gotska Sandön, hvilken de

Efter hemkomsten anställdes Stuxberg 1882 som intendent vid Göteborgs museum, där vården af de ganska betydande zoologiska samlingarna ålåg honom. Jämte rent vetenskapligt författarskap ägnade han sig med åren alltmer åt populärt naturvetenskapligt, speciellt zoologiskt skriftställer. Fruktar här af äro »Minnen från Vegas färd och dess svenska föregångare» (1890), »Djurskisser, några blad ur våra dagars forskning» (1892—93), »Från Krim och Kaukasus» (1897), det senare resultatet af en 1897 företagen resa till södra Ryssland. Vid sin död var han alltjämt sysselsatt med utgifvandet af det stora arbetet »Djurvärlden», som af honom öfversattes och bearbetades. Som vetenskapsman kan den afidne otvifvelaktigt räknas bland våra mera framstående zoologer; han hade ock som sådan erhållit erkännanden under form af vetenskapliga belöningar, ledamotskap i lärda sällskap m. m.

Som enskild person var Stuxberg en syn-

ANTON STUXBERG. ARON JONASSON FOTO.

nerligen humoristisk och vänsäll människa med ett friskt och af tidens pessimism oberördt sinne.

Hans hastiga frånfalle ha försänkt i djup sorg ej blott hans efterlämnade familj, bestående af maka och tre barn, utan äfven den stora vänkrete, som han under årens lopp förstått att binda vid sig med en hjärtlig sympatis länkar.

UR DAGSKRÖNIKAN.

KAPTENSUDDEN, den lilla idylliska plats vid Djurgårdsbrunnsviken, där hufvudrestauranten i 1897 års ståtliga utställningsstad var belägen, har sedan dess legat i lägervall, och stockholmarna ha många gånger under sina promenader dit undrat, när terrängen äntligen skulle komma att ordnas i ett fullt tillfredsställande skick.

Bankir Axel Burman, som för ett par år sedan inköpte platsen, har nu emellertid sålt densamma åt ett konsortium, hvilket säges ha för afsikt att därstädes uppbygga en restaurant och anlägga en parkanläggning.

Liknande projekt ha förut varit å bane och ritningar uppgjorts, men utan att leda till något resultat.

De nu föreliggande ritningarna, som för konsortiets räkning utförts af arkitekten L. Wahlman och af hvilka Idun satts i tillfälle att i sitt dagnummer meddela ett par reproduktioner, visa hur platsen kommer att ordnas.

Att hufvudstaden får en ny restaurang, kan ju vid första påseendet knappast tyckas vara af behovet påkalladt. Men det är nu Djurgården det gäller, Stockholms yppersta park, dit alla stockholmarna, höga som låga, fattiga som rika vallfärda under sommarmånaderna, och där Hasselbacken är den enda tidsenliga anstalt, som erbjuder sig för den hungrande och törstande medelklassen, men hvars pris äro tämligen höga.

En konkurrent till det allhärskande etablissementet vore därför för många välkommen, för så vidt den blifvande restauranten kunde för rimliga pris åstadkomma goda varor.

EN INTRESSANT UTSTÄLLNING är den, som i dagarna öppnats i en ståtlig lokal vid Birger Jarlsgatan 20. Utställningen omfattar de samlingar, som hopbragts af den i somras hemkomna svenska Chaco-Cordillerexpeditionen. Grefve E. v. Rosen utställer en mängd entografiska föremål, belysande de många egendomliga sedvänjor och bruk, som finnas bland indianerna i de af expeditionen besökta platserna. Friherre E. Nordenskiöld utställer en vacker och särdeles intressant samling djurskelett och delar af skelett från fornhistoriska djur, och fil. lic. R. Fries visar en del af de många betydande botaniska förvärf, som expeditionen gjort i det inre Sydamerikas ogästvänliga nejder.

På den första af våra bilder ses på det stora bordet i midten den med väldiga betar försedda skallen af en mastodont (*Mastodon andium*) och rundt därom delar af skelett till detta fornhistoriska jättedjur. Så finnas t. ex. till höger på samma bord en serie underkäkar, som tillhört mastodonter af alla åldrar. På hyllan t. v. i salen finnas ben af jättetrogdjuret samt ben af utdöda hästar. Till höger invid fönstren synas skalstycken och käkar af jättebjälten (*Glyptodon*).

På vår bild n. r. 2 synes öfverst en mängd väskor, som tillhört Chorotesindianerna, hvilka begagna sådana till att förvara alla möjliga slags föremål, såsom elddon, mat m. m. Därunder finnas pilar och bagnar af mångahanda former samt lerkärl, hvilka äro särdeles egendomliga till form och tillverkning.

Till höger om denna grupp synes en mängd föremål, som tillhört kreolska boskapsherdar, s. k. gauchos. Här finnas lassos, bälten, sporrar, knivar m. m. samt en mandolin, gjord af ryggen på en häla.

Utställningen, som är särdeles väl och öfverskådligt ordnad, prydes ytterligare af en mängd intressanta fotografier ur indianernas lif, tagna af grefve E. v. Rosen.

PROFESSOR ALPHONSE SCHELER från Genève, som vi redan känna från ett föregående besök i vår hufvudstad, har nu åter beredt oss nöjet af en serie franska uppläsningar, hvarvid han på sitt talangfulla sätt tolkat ett flertal franska skriftställare. Professor Scheler har äfven anord-

nat ett par uppläsningar särskildt för skolungdomen med synnerligen väl valda, lättfattliga program.

I VERKLIGHETENS VÄRLD. SKISS AF VERA VINGE.

FRU LOUISE satt vid det stora fönstret i sin skumma salong och blickade trött ut i det vackra novembermånskenet, som i klara hvita strålar göt sig kring en lätt hopsjunkna gestalt och öfver ett blidt, en smula vissnad kvinnooanlete, med mjuka nästan barnsliga drag och ett par stora allvarliga ögon. Att drömma i månken och låta fantasien spinna sin skimrande lek, hade varit en af fru Louises käraste vanor som ung flicka; men den unga flickans lätt romantiska sinne var för länge sedan dämpadt och afpassadt efter verkligheternas värld. Fru Louise hade sannerligen numera annat att göra än drömma i månken, hon. Också höll sig för det mesta hennes tankar och intressen tamt vid verkligheten; drömde hon någon enda gång, så gingo drömmarna blott tillbaka i minnenas värld och aldrig framåt, in i de stora förväntningarnas och illusionernas rike.

Det hade hela dagen legat något af minnets och erinringarnas vemod öfver fru Louise, fastän hon inte förrän nu på kvällen haft en liten stund för sig själf för att samla de tillbakahållna tankarna och minnena. Det var i dag jämnt tio år sedan myrtenkronan sattes på hennes hufvud, och det stod plötsligt så lifslevande för henne, huru *han* och *hon*, sälla och betagna, stått här, framför detta samma fönster och, förstummade af lyckans och lifvets fullhet, skådat ut i den stilla månglansen.

Med hvilka rosenröda förhoppningar och med hvilka högt spända förväntningar till lyckan, till den fullaste gemensamhet och harmoni, hade hon icke då stått här, och huru hade dessa förväntningar icke fallit till marken en efter en...

Nu satt hon här, tidigt åldrad och vingklippt, och hon hade längesedan förlorat förmågan att låta tanken och hoppet sträcka ut till flykt, ty hon hade nog och öfvernog blott med att söka lösa uppgiften att vandra i takt med den ledsagare genom lifvet, hennes hjärta valt och som hennes fantasi en gång smyckat med alla de själens och hjärtats egenskaper, som hon önskade finna hos sin utvalde.

Ja, hvad hade väl blifvit af de vackra drömmarna om en ostörd öfverensstämmelse och sympati och af hoppet, att hon och hennes make skulle ömsesidigt stödja och utveckla hvarandra hän mot ett gemensamt lufsideal? Hans positiva förväntningar och lufsintressen stodo egentligen blott i samband med alger och lafvar — och alla de intressen, som gingo härutöfver, voro af en tämligen negativ art. Och vid sidan af denne sin själf tillräcklige och materialistiske man, denne personlighet, som icke lämnade mycket utrymme för någon annan, kände sig den lilla frun, med sin blyga men starka idealitetsinstinkt, alldeles maktlös, utplånad och vingbruten.

Dessa missmodets tankar och grubblerier fingo dock för det mesta icke mycket rum hos henne under hvardagslifvets mångahanda bestyr och omsorger. Men, när det någon gång hände, att tankar och känslor släpptes lösa utöfver de dagliga plikternas sfär, då lade sig disharmonierna mellan önsknings- och verklighet som ett tungt grått hölje öfver hennes själ och sinne.

HYLINS Violtvål 612

HYLINS Liljekonvaljedoft

Men nu var det slut med drömmarna, ty jungfru Fia kom in för att tända. Fru Louise rullade långsamt och dröjande ned gardinerna för fönstren, ett efter annat, medan ljuset från lampan och kronan festligt flöt ut öfver salongen. Allt var förut arrangeradt och ordnad för mottagandet af de anhöriga och vänner, som, dagen till ära, väntades. Bländad och yrvaken gick fru Louise omkring i den upplysta våningen och mönstrade den ännu en gång. I matsalen stodo tebricka och småbröd, frukt och allehanda förfriskningar i ordning; i mannens rum punsch och cigarrer, kort och markläda. — Så gick hon in i barnkammaren, där Kurt satt och plitade med sin katekes, och den ostyriga Maja — enligt instruktionen att först i sista minuten få iföras sin hvita klädning — nu höll på att klädas af barnflickan, medan de mera välar-tade och sedesamma småttingarna redan voro i full gala.

»Kära min gosse! sitter du här i detta stoj och läser läxorna?» sade mamma.

»Ja, jag fick inte sitta i matsalen för Fia,» sade gossen buttert. »Vill inte mamma vara snäll och höra den här odrägliga katekesen?»

»Så säger man inte, min gosse,» sade mamma och tog boken.

»Ja, men så säger ju pappa. Och hvad det där dumma katekespluggandet skall tjäna till, det begriper då inte jag heller.»

»Pappa menar det inte på det sättet,» sade mamma, litet tveksam om huru hon egentligen skulle utlägga huru pappa menade det.

»Ja, men mamma, i går, när jag berättade, hur vi drillade 'Borickan', och du blef ond, blef han det också och sade, att man bör tala med aktning om sina lärare. Men i dag hörde jag själf, att pappa kallade kandidaten en 'teologisk åsna', när han talade med farbror om den dumma katekesläsningen.»

Mamma suckade, oförmögen att, såsom Kurt så ofta affordrade henne, nöjaktigt tyda allt hvad pappa menade och sade. »Det var endast af tanklöshet pappa sade så. Säkert tycker han själf, att det var dumt sagdt.»

»Men hvarför blef han då så ond på mig, när jag kallade kandidaten för Borickan? Jag hör ju aldrig pojkar säga annat. — För resten tycker pappa, att kandidaten också undervisar så fänigt i tyskan.»

»Kandidaten är en mycket skicklig och bra lärare, fastän han inte är så lärd och skicklig som pappa; men han är heller inte så gammal som han,» sade modern bestämdt.

»Jaså,» sade gossen och såg fundersam ut, »men jag tror i alla fall mycket mer på, hvad du säger, än hvad han säger.»

Modern suckade, med en tydlig förkänsla af de oundvikliga konflikter, som hon kände stunda mellan faderns brutala uppfostringsidéer och hugskott samt hennes eget åskådningsätt om uppfostran. Hon märkte redan, huru Kurts inre ibland reste sig mot faderns kraf på ovillkorlig lydighet utan alla resonne-

Röda Rabattmärken

samlar nu hvarje praktisk husmoder, ty på detta sätt erhålles mängen *prydlig och nyttig* artikel för *hemmet*.

Svenska Rabattmärkes Akt. Bol.
Drottninggatan 74, Stockholm.

Utställningar äfven i NORRKÖPING och SÖDERTELJE.

mang, och hon fruktade för det menliga inflytande faderns kärftva oersonliga sätt mot Kurt och hans då och då påkommande raptus af pedagogiskt nit skulle kunna hafva på gossens stolta, men försagda, natur, som hon igenkände såsom ett arf från henne själf. I detta ögonblick kände hon, att, hade de föregående tio åren af hennes äktenskap varit lugna och fredliga, så skulle de följande tio åren, då barnens egentliga uppfostran skulle försiggå, för henne oundvikligen blifva kampår, ty, då det gällde barnen, skulle hon icke kunna undvika att åberopa den myndighet och bestämmanderätt, som äfven hon borde äga öfver dem.

»Louise!» ljöd mannens röst inifrån sängkammaren. »Tag fram en stärkskjorta!»

Fru Louise suckade, såsom det numera ibland hände henne, då mannen ställde för många anspråk på hjälp och uppässning, ehuru rättvisan tvang henne att medgifva, att hon härvidlag hade sig själf att skylla, då hon från början i grund skämt bort honom, så att han blifvit van att i alla möjliga småuppdrag och handräckningar betrakta henne icke allenast såsom eno hjälp, utan såsom en sannskyldig passupp.

»Jag har, högtiden till ära, tagit upp ett par flaskor champagne. Laga nu, att de blifva ordentligt afkylda!» sade mannen.

»Champagne! Det var då nästan onödigt,» tyckte frun, som för det mesta förde ekonomiens och förnufts talan. »Det är ju bara mamma och syskonen, och så fem—sex af vårt närmaste umgänge, som komma.»

»Ja, men någon gång skall man väl slå sig litet lös och göra sig en glad och festlig dag.»

»Du åberopar själf så ofta nödvändigheten af att spara,» sade frun, som hade i friskt minne det upptråde, han dagen förut ställt till öfver åtgången af ved.

»Ja, Herre Gud, nog vill jag, det skall vara en smula beräkning och metod i hushållningen. Att det eldas för korporna eller hushållas utan något slags system, det vill jag, förstås, inte veta af. Men litet 'mum' tyckte jag då vi kunde unna oss på vårt 10-års-jubileum,» sade mannen, som i allmänhet tycktes hylla den åsikten, att fruntimren äro till för att strikt hålla sig till *systemet*, herrarne för att göra afvikelserna. »Men frun är så ekonomisk och snusförnuftig blifven, gubevars. Inte riktigt vid humör i afton, tror jag,» sade han och lade armarna kring hennes lif. För att få halsduken knuten, drog han henne därpå intill sig på det vänligt tafatta, ömt hjälplösa vis, som alltid öfvade sin gamla trollmakt öfver henne.

(Forts.)

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA
MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING.
som för helt år kostar endast 5 kr. för
planschupplagan, 3 kr. för den vanliga
upplagan.

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL. TEATERN framförde på torsdagen i förra veckan »Pajazzo» i ny instudering med hr Forsell för första gången i Tonios parti, som han gaf med ypperlig dramatisk och musikalisk brio. Hr Lemon däremot i Canios roll räckte näpeliggen till för den lidelsefulla uppgiften. Fru Hellströms Nedda var sig lik, d. v. s. förträfflig, och en ung debutant hr Oscar Adagalade som Silvio en ganska utvecklade scenisk ledighet jämte en ganska utvecklade baryton.

Som efterpjäs gafs för första gången Mendelssohns ungdomsverk »Hemkomsten», ett litet sångspel till en ytterst naiv och långträdig text — egentligen en serie hvar för sig nog så täcka »lieder», dock utan minsta spår af dramatisk stegring eller inre sammanhang. Fröknarna Svändström och Edström, hr Malm och Mandahl gjorde sitt bästa att intressera publiken för den antikletrade musikpjäsen: att det endast obetydligt lyckades kan icke förskyllas dem.

DRAMATISKA TEATERN nödgades på grund af sjukdomsfall för några dagar uppskjuta den till i lördags annonserade premiären af Nordensvans lustspel »Fästmannsöfvan», till hvilken med intresse motsedda nyhet vi alltså få återkomma i nästa nummer.

VASATEATERN har i operetten »Wienerblod» af J. Strauss fått en guldrufva, som ej torde utsina förrän möjligen långt fram på nästa år. På grundvalen af den allbekanta valsen »Wienerblud» och andra dansmelodier af den världsberömda valskonungen har kapellmästare Adolf Müller jr arrangerat en operett, som öfverallt i utlandet rönt storartad framgång. Första föreställningen härstädes ägde rum den 27 nov. och blef en stormande succés, sådan vi ej på länge bevittnat. Musiken är tyndigt arrangerad, och i de sprittande och vackra dansmelodierna ligger något medryckande, berusande, som måste lifva äfven den trögaste. Textinnehållet är emellertid af skälligen enkelt slag. Utförandet var första aftonen ej alldeles oklanderligt, men torde hafva blifvit bättre, sedan de uppträdande blifvit riktigt varma i kläderna. Främst bör nämnas fru Emma Meissner som grevinnan Zedlau både i spel och sång: på en gång skälmsk och diskret föreföll hon här mer förtjusande än någonsin. Världigt vid hennes sida stod fröken *Hamburg* som den lilla bodfröken Pepi; en viss skärpa i stämman borde dock kunna bortarbetas. Fröken *Berentz* som dansösen Cagliari spelade bra, men sjöng betydligt örent; hon vill gärna slå öfver. Af de öfriga förtjänar att nämnas hr *Adami* som greve Zedlau, något tafatt, *Ringvall* som en tämligen inskränkt premiärminister, *Aug. Svensson* som karusellägare och *G. A. Lund* som kammartjänare. Baletten spelar i denna operett naturligtvis en framträdande roll. Skada blott, att den skall göra sig skyldig till sådana osmakligheter, som förekommo i sista akten, och hvilas bortretouche-rande endast skulle medföra, att det eljes goda intrycket af hela föreställningen ej blefve störtd.

Uppsättningen står hvad dekorationer och dräkter beträffar öfver allt beröm. Särskildt torde andra aktens lysande dekoration, en kolossal dubbeltrappa med rundt scenen löpande galleri, vara något af det ståtligaste, som någon scen härstädes haft att uppvisa. Operetten anfördes med lif och lust af dir. Hj. Meissner. Inropningarna voro mycket talrika såväl efter aktslutet som för öppen ridå med här af föranledda omtagningar, hvilket senare ej borde få ifrågakomma. Framgången var som sagdt fullständig.

OLYMPIATEATERN har tydligen ej fått ro för de lagrar, som Södra teatern skar åt sig genom uppförandet af »Inkvarteringen», utan presenterar nu ett motstycke, som heter »Coralie & Co», fullt af skabrösa scener, men samtidigt, det måste rättvisligen konstateras, med en i många afseenden roande andra akt, tack vare de förvandlingsscener, som författare och maskinmästare åstadkommit.

Men i en sund smaks namn måste man ånyo uttala sina betänkligheter mot det fortsatta upp-

förandet af liknande stycken, hvilas roande innebörd är försvinnande liten i jämförelse med den cynism, som bildar deras kärna.

EDOUARD RISLER gaf under förra veckan tvänne konserter i Musikiska akademien. Det är minsann ej hvilken pianist som helst, som ensam vågar utfylla ett helt program och som dock förmår att fångsla åhörarnes intresse från den första tonen till den sista. Risler besitter emellertid alla härför erforderliga egenskaper. Med en alltigenom solid och till det högsta uppdrifven teknik förenar han ett djup i tolkningen och en nobless i föredraget, som äro högst sällsynta.

Första konserten upptog uteslutande Beethoven, nämligen fyra af mästartens sista sonater. I dessa lämnar han delvis sonatformen. Sålunda är första satsen af e-dur-sonaten op. 109 nästan som en »Lied ohne Worte»; andra satsen, prestisimot, stämmer mer öfverens med sonatens form och det hela slutar med variationer. I de båda följande sonaterna, op. 110 ess-dur och op. 111 c-moll, är formen ännu friare. Särskildt är den senare i sin första sats af en storlagen karaktär, och ariettan skimrar af öfverjordisk glans och skönhet. Storslagnast framträder dock det polyfona i b-dur-sonaten op. 106, denna ur en jättefantasi framsprungna komposition, som på grund af sina nästan obetydliga svårigheter väl sällan kommer till utförande. Men äfven denna såväl som de öfriga bemästrade hr R. på ett glänsande sätt.

Vid den andra konserten fick man så godt som ett musikhistoriskt föredrag från förra hälften af 1700-talet till våra dagar. Från gamle Sebastian Bachs orgelartade musik fördes man genom Couperins och Mozarts rococobilder till Schuberts och Schumanns stämningstycken samt vidare till Brahms rhapsodier och R. Strauss' allra modernaste programmusik med visiter på vägen hos Mendelssohn och Saint-Saëns. Det hela var en synnerligen intressant färd under hr Rislers ledning och ej alls tröttnande. Bifallet var ock de båda aftnarne synnerligen entusiastiskt.

AULINSKA KVARTETTENS andra kammarmusiksoaré gaf ett påtagligt bevis på att vi närma oss julen och att såsonens konserttillflöden äro starkare än hvad stockholmspubliken förmår möta, ty det var en synnerligen fåtalig publik, som denna gång begagnat sig af sittplatserna i Vetenskapsakademiens hörsal. Icke dess mindre blef soaréen en af höstens intressantare konserter.

Brahms b-dursextext, som inledde programmet, tedde sig som ett frodigt germanskt landskap med kraftiga linjer och prägladt af ett solmättadt lugn. Efter Schuberts trio i ess-dur, fylld af det blidaste och ljusaste lynne, afslöts konserten med Mozarts d-mollkvartett, spelad med en stilrenhet och en charme, som stodo öfver allt beröm.

MUSIKFÖRENINGEN gaf sin första abonnementskonsert i tisdags just som Idun lades i press. Vi få alltså återkomma till densamma i nästa nummer.

KONSERTFÖRENINGEN ger i dag lördag sin andra abonnementskonsert. Programmet upptager symfoni nr 4 af Anton Bruckner, Mendelssohns violinkonsert i e-moll, Om lyckan, dikt för orkester af Bror Beckman, sånger af Grieg samt L. Cherubini's ouverture till »Ali Baba». Som solister medverka fru Dagmar Möller och konsertmästaren hr Lars Zetterkvist.

N:R 23 AF DAMERNAS MUSIKBLAD, utgifvet af fru *Ellen Sandels*, har utkommit. Dess musikafdelning fylles denna gång helt och hållet af ett rikhaltigt och omväxlande potpourri ur J. Strauss' operett »Wienerblod», som f. n. gör en sådan lycka på Vasateatern. Textafdelningen innehåller utom den sedvanliga musikrevyen biografiska meddelanden om J. Strauss och Felix Mendelssohn-Bartholdy, åtföljda af porträtt; vidare »Om musiksinnet hos barn», »När Kristina Nilsson kreerade Ophelia», »Bland zigenare» m. m.

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadtoaletter, äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

— Siden-Export. —

Köp svart Siden!

Pellerin's Margarin är bäst!

Köp Züricher Sidentyger

Försändes till fabrikspriser franko och tullfritt direkt till privatpersoner. Rekvirera profver.

Stort lager första nyheter i svarta, hvita och kulörta sidentyger till brud-, sällskaps- och promenad-toaletter. Sidenhuset E. SPINNER & C:ie, ZÜRICH (SCHWEIZ).

"Monténs Anodin"

Smärtstillande antisepticum; användes med fördel vid reumatiska åkomor, neuralgie, hufvudvärk, migrän, tandvärk, snuva m. m. Säljes å apotek i tuber å 1 krona. LARS MONTÉN, Stockholm.

Allm telefon: 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon: 1 79, 66 10. Olaus Olssons Kolimport Aktiebolag etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit. Hushållskol. Cokes. Briketter.

Prima Barnkläder för Gossar och Flickor i alla åldrar, till extra billiga, bestämda priser. Bluskostymer, Jackkostymer, Öfverkastar, Regnkragar, Kappor, Hattar och Mössor m. m. Beställningar utföras. Extra billiga bestämda priser. Paul U. Bergström 76 Drottninggatan 76 Hörnet af Kungsgatan.

STOMATOLTANDBORSTEN är böjd efter käkbågen. Borsta tänderna i deras längdriktning. Stomatoltdandborsten En vanlig tandborste. Afstånden mellan de längre borsten äro afpassade efter tändernas bredd, hvarför Stomatoltdandborsten också äger förmåga att intränga mellan och rengöra tändernas beröringsytor, hvilka som bekant lättast angripas af tandröta. Som skaffet är af celluloid tål detsamma ej hett vatten.

Grand Hôtel rekommenderar till den ärade allmänheten sitt nya Café, Bar, Buffet och Biljard. Taffelmusik hvarje dag i matsalen trån kl. 5-7,30 i Indiska Caféet från kl. 8-11. Under höst- och vintersäsongen äro priserna på de rum, som icke ligga åt strömmen, reducerade. Riks-Telefon 2235. Allm. Tel. 2266.

Försök KOCKS Anthracit! Plomberade säckar! Fri hemtransport! Riks-Telefon 2235. Allm. Tel. 2266.

Zeniths Margarin kan med fullt förtroende förtäras af en hvar. Det är rent, sundt och närande. Här för borge statskontroll, pasteurisering m. m. Dessutom garanteras det vara fullständigt fritt från kemiska inblandningar.

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till yllevätt och Oleintvål till linnenvätt användes lämpligast sålunda: 1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader. Finnes hos de flesta specerhandlare samt i mina butiker. N:r 19 Stora Nygatan. - N:r 29 St Paulsgatan. Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Gulmedalj i Stockholm 1897.

Bankaktiebolaget Södra Sverige 2 Drottninggatan, hörnet af Strömgatan. Telefon: Riks 57 28, Allm. 54 25.

Hemsparkasseräkning antingen med 4 1/2 % ränta och sex månaders upps. eller med 4 % ränta och vanliga sparkassevillkor, efter insättarens val. Bössor hemsändas efter rekvisition pr post eller pr telefon samt finnas tillgängliga för afhämtning. Upplysningar lemnas och beställningar mottagas äfven tillsvidade af Fru A. NAUCKHOFF, Kommendörsgatan 10. A. T. N:o 128 48, träffas säkrast 10-11 f. m.

Göteborgs Enskilda Bank Brunkebergstorg 12. Sparkasseränta 4 proc.

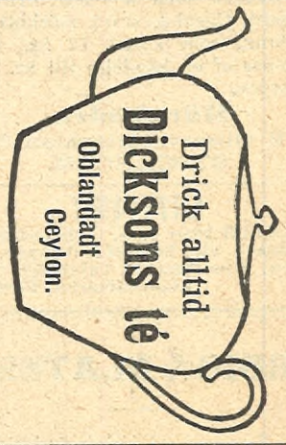
Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget, Stockholm, 17 Fredsgatan 17 Afdelningskontor Götg. 31. (Fonder kr. 6,765,000.) Deposition 4 % Kapitalräkning 4 % Sparkasseräkning 4 % Upp- & Afskrifning 2 % Kassafack å 15, 20 och 25 kr. Subskriptionslistor å hemsparbössor å bankens kontor.

Hernösands Enskilda Bank, Kungsträdgårdsgatan 16. Sparkasseräkning. Kassafack 15 kr. för år. Notariatafdelning.

Inteckningsbolaget. Hufvudkontor: Malmorgsgatan 1. Afdelningskontor: Stureplan 6. Högsta depositionsränta 4 proc. Kapitalräkningsränta 4 > Sparkasseränta 4 > Upp- & Afskrifningsränta 2 >

Första klass Privathotell, en och två trappor upp, 8 Birger Jarlsgatan (f. d. 10), Stockholms förnämsta gata. Rikstelefon 44 01. Allm. Telef. 125 39. Edla Carlsson.

Pallas Hotell 37 Klarabergsgatan 37 Rikstel. 44 83. Allm. Tel. 60 41. Rekommenderar 30 väl möblerade rum, elektrisk belysning och nutidens alla bekvämligheter. Betjening möter vid alla tåg. Knut Fagerström.

Pelsvaruaffären Klarabergsgatan 50. Rekommenderas. C. S. Blomberg.

JUL- OCH NYÅRSKORT! Fördelaktigast hos John Fröberg, Finspong. 25 olika kort 90 öre, 50 olika kort kr. 1.50, 100 olika kort kr. 2.75. Insänd beloppet i postanvisning.

Sparkasseräkning 4 proc. ränta. Nordiska Kreditbanken 1 Drottninggatan 1 Mynttorget 4 Drottninggatan 102 Hornsgatan 52.

Fru Stina Rodenstams Slöjd- och Hushålls-Skola, Hudiksvall. Huslig ekonomi, mullning, kläd- och linnesöm, konstväfnad, strykning, handarbeten, glödrutning, träskärning, etsning m. m. Vårterminen börjar 20 jan. Prospekt på begäran.

Är Ni liten? Begagna osynliga 'Skoelatorn', som höjer 1 till 2 tum och utrotar liktormar. Behagliga i alla skodon. Tusentals sålda. 1 tum 1 kr., 2 tum 2 kr. pr par. Exp. endast från Linköpings Korkfabrik.

Mejeri-Agra Margarin är finaste märket.

Praktiska gångmattor. Vid Krontorps gård, adr. Värmlands Björneborg, försäljas till 65 öre pr meter vackra, hållbara gångmattor, förfärdigade af starkaste cellulosa-fiber. Sändas mot efterkrav. Försök några meter på prof.

Utdrag ur analys å St Eriks Aseptol-Lanolin-Tvål & Bor-Lanolin-Tvål (öfverfettade toalettvål). - - - och anser jag därför, att de äro mycket goda toalettvål, som böra verka välgörande på huden. Stockholm den 1 nov. 1902. Carl Setterberg, Fil. Dr, Handelskemist. St Eriks Tekniska Fabrik, Stockholm.

Capsuloids Capsuloids Capsuloids den angenämaste form af hastigt blodbildande järnmedicin (omorsorgsfullt preparerade af friskt oxblod) och i förhållande till resultatet också den allra billigaste formen. Till Capsuloid Company. Den 2 maj 1902. För omkring ett år sedan var jag mycket blek, kände mig alltid trött och led rätt mycket af hufvudvärk, då jag var stadd i hastig tillväxt. Jag tog då in 5 askar Capsuloids och är nu rödblommig och befinner mig i alla afseenden utmärkt väl. Astrid Olsen, 41, St. Kongensgade, Köpenhamn. Capsuloids erhållas å alla apotek å kr. 2,50 pr ask. Enda fabrik Capsuloid Company, 31 Snow Hill, London.

Billbergs Pianofabriks, Kongl. Hofleverantör, Göteborg, senast i Gefle 1901 med Gulmedalj prisbelönta FLYGLAR och PIANINOS säljas till fabrikspris på fördelaktiga villkor under verklig garanti. OBS! Respektabla ombud antagas.

Ärade Damer! Gör ett besök i färghandeln Klarabergsgatan 37. där Ni kan köpa Edra Hushållsartiklar till de mest billiga priser. Äfven finnas lämpliga Julklappar: Färglådor, Pastellkritor, Målarskrin, Tubfärger, Koloreringsböcker, Glödrutningsapparater, Äkta Fr. Parfymer i eleg. etuin, Tvålar & Borstar af alla slag. Algot Tillman.

Tidaholms Fantasmöbler rikhalt. urval i fornn. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. (Försäljningsmag. Beridarebangs. 27, Sthlm.)

Crème de Cholepalmine, utmärkt antiseptiskt hudmedel mot köld, säljes i tuber å 30 och 75 öre hos Herrar Specer-, Färg- och Parfymhandlande m. fl. samt å Apoteken

Nyhet från Gust. Flinta, Hedemora. Danssekretärer från 30 kr., med o. utan hokkyllia. Mest vdkkomna JUKKIAPP!